

Дело C-302/19**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

11 април 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Corte suprema di cassazione (Италия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

5 февруари 2019 г.

Жалбоподател:

Istituto Nazionale della Previdenza Sociale

Ответник:

WS

Предмет на главното производство

Искане за отмяна на въззивно решение, с което се установява дискриминация по признак гражданство на правна уредба, която при изчисляването на семейните добавки не причислява към семейното ядро на гражданин на трета страна, притежаващ единно разрешение за пребиваване и работа по смисъла на Директива 2011/98/ЕС, членовете на семейството, пребиваващи в третата държава на произход, но включва непробиваващите членове на семейството на гражданин на държава членка.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на член 12, параграф 1, буква д) от Директива 2011/98/ЕО, както и на принципа на равно третиране по смисъла на член 267ДФЕС.

Преюдициален въпрос

Трябва ли член 12, параграф 1, буква д) от Директива 2011/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г., както и принципът за равно третиране между притежателите на единно разрешение за пребиваване и работа и гражданите на държава членка да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която, обратно на предвиденото за граждани на държавата членка, при преброяване на членовете на семейното ядро за изчисляване на семейните добавки, се изключват членовете на семейството на притежаващ единно разрешение работник с произход от трета страна, когато те пребивават в третата страна на произхода си?

Релевантна правна уредба и съдебна практика на ЕС

Директива 2011/98/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно единна процедура за кандидатстване на граждани на трети държави за единно разрешение за пребиваване и работа на територията на държава членка и относно общ набор от права за работници от трети държави, законно пребиваващи в държава членка (ОВ L 343, 2011 г., стр. 1) — член 12, по силата на който работниците от трети държави се ползват от право на равно третиране с гражданите на държавата членка, в която пребивават, по отношение на, наред с другото (буква д), клоновете на социалната сигурност, определени в Регламент (ЕО) № 883/2004 и съображения 2, 19, 20, 24 и 26.

Решение на Съда от 21 юни 2017 г., Martinez Silva (C-449/16, EU:C:2017:485).

Релевантни разпоредби на националното право

Decreto legge 13 marzo 1988, n. 69, «Norme in materia previdenziale, per il miglioramento delle gestioni degli enti portuali ed altre disposizioni urgenti», convertito in legge 13 maggio 1988, n. 153 (Декрет-закон № 69 от 13 март 1988 г. за определяне на разпоредби относно социалната сигурност, за подобряване на управлението на пристанищните органи и други спешни мерки, преобразуван в Закон № 153 от 13 май 1988 г. (GURI, бр. 143 от 20 юни 1988 г.) — член 2.1: „По отношение на заетите лица, пенсионерите и получателите на социалноосигурителни плащания на основание трудова заетост [...], държавните служители [...], считано от разплащателния период 1 януари 1988 г., семейните добавки [...] се заменят, когато са налице условията, предвидени в настоящия член, се заменят с добавки за семейно ядро. 2. Добавката се разпределя в зависимост от броя на членовете и дохода на семейното ядро съгласно таблицата, приложена към настоящия декрет. Размерът на доходите, посочен в таблицата по-горе, се увеличава [...] за семейните ядра, включващи лица, които поради болест или физическо или

умствено увреждане се намират в пълна и постоянна невъзможност да упражняват платена трудова дейност, или, ако не са навършили пълнолетие, имат трайни затруднения да изпълняват задачите и функциите, характерни за възрастта им. Същите размери доходи се увеличават [...], ако лицата, посочени в параграф 1, са овдовели, разведени, намират се в съдебна раздяла или не са сключвали брак. Считано от 1 юли 1994 г., когато семейното ядро, посочено в параграф 6, включва две или повече деца, месечната сума на полагаемата добавка се увеличава [...] за всяко дете, с изключение на първото. [...] 6. Семейното ядро е съставено от съпрузите, с изключение на съдебно и действително разделения съпруг, децата и приравнените на тях [...] ненавършили 18 години, или без ограничение във възрастта лица, които поради болест или физическо или умствено увреждане се намират в пълна и постоянна невъзможност да упражняват платена трудова дейност. [...] 6-bis. Не са част от семейното ядро, посочено в параграф 6, съпругът, децата и приравнените на тях на чужденец, които не пребивават на територията на страната, освен ако държавата, чийто гражданин е чужденецът, прилага реципрочност по отношение на италианските граждани или е сключена международна конвенция в областта на третирането на семействата. Установяването на държавите, за които се прилага принцип на реципрочност, се извършва от Министерство на труда и социалната сигурност, след изслушване на министъра на външните работи. [...] 8-bis. На едно и също семейно ядро може да се предостави само една добавка. Самата добавка за членовете на семейното ядро, на които тя се предоставя, е несъвместима с друга добавка или различно семейно третиране, независимо на кого се полага. 9. Доходът на семейното ядро се състои от общата сума на доходите, подлежаща на облагане с Irpef (данък върху доходите на физическите лица), получена от членовете му за календарната година преди 1 юли всяка година и важи за отпускането на добавката до 30 юни следващата година. [...] В образуването на дохода участват и доходите от всякакъв характер, [...] надвишаващи [...]. При изчисляване на дохода не се вземат предвид обезщетенията при прекратяване на правоотношение, независимо от наименованието му, и авансите върху заплатата, както и предвидената в настоящия член добавка. [...]"

Decreto legislativo 4 marzo 2014, n. 40, «Attuazione della direttiva 2011/98/UE [...]» (Законодателен декрет № 40 от 4 март 2014 г. за изпълнение на Директива 2011/98/EC) (GU, бр. 68 от 22 март 2014 г.)

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Г-н WS, гражданин на Шри Ланка, считано от 9 декември 2011 г., притежава разрешение за заетост, а от 28 декември 2015 г. — единно разрешение за работа по смисъла на Законодателен декрет 40/2014. От януари до юни 2014 г. и след това от юли 2014 г. до юни 2016 г. членовете на семейството му (съпруга и две деца) напускат Италия, за да се завърнат в страната си на произход (Шри Ланка). По отношение на тези периоди от време

изплащането на добавката за семейно ядро е отказано на г-н WS от INPS с мотива, че по отношение на чуждите граждани член 2, параграф 6-bis от Законодателен декрет 69/88 изключва от изчисляването на тази добавка съпругата и децата на работника, които не пребивават в Италия.

- 2 Tribunale di Alessandria (Районен съд Алесандрия) отхвърля жалбата на г-н WS срещу този отказ, докато Corte d'appello di Torino (Апелативен съд Торино) на основание член 12 от Директива 2011/98/ЕС, още нерещипиран в италианския правен ред, но приложим пряко, установява дискриминационния характер на посочения по-горе член 2, параграф 6-bis и го оставя без приложение.
- 3 INPS подава касационна жалба за отмяна на въззивното решение.

Основни доводи на жалбоподателя в главното производство

- 4 Според INPS, обратно на постановеното в обжалваното решение, тълкуването на Директива 2011/98/ЕС трябва да бъде направено и въз основа на съображения 8, 19, 20, 24 и 26, които подчертават различното положение на притежателите на единно разрешение за пребиваване и работа в сравнение с притежателите на разрешение за пребиваване съгласно Директива 2003/109/ЕО, липсата на общо европейско законодателство за страните от Съюза относно правата, за които на гражданите на трети страни се гарантира равно третиране, целта да не се предоставят права по отношение на положения, които са извън приложното поле на правото на Съюза, като например в случая на членове на семейството, пребиваващи в трета държава, и свободата на преценка, предоставена на всяка държава членка при ограничаването на отпускането, размера и периода на социалноосигурителни обезщетения, признати на граждани на трети страни. Въпросната добавка за семейно ядро имала социалноосигурителен, а не социален характер за разлика от разпоредбата, която Съдът на ЕС обявил за приложима по отношение на чужденците по дело Martinez Silva.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 5 Добавката за семейно ядро, предвидена в член 2 от Законодателен декрет 69/1988 е парична добавка, от която се ползват всички заети лица и пенсионери или получатели на социалноосигурителни плащания по трудово правоотношение, при условие че семейното ядро получава доходи, които не надвишават определен праг.
- 6 Размерът на тази добавка, която се поема от INPS, се определя пропорционално на броя на членовете, броя на децата и семейните доходи. Вноската се заплаща от работодателя заедно с изплащането на заплатата като процент от brutното възнаграждение на работника. Впоследствие INPS

извършва окончателно уравниване между изплатените от работодателя добавки и дължимите от него социални осигуровки.

- 7 Националната съдебна практика определя естеството на добавката в някои случаи като социалноосигурително плащане, тъй като става дума за допълнение към пенсията или възнаграждението, отнесено към положения труд и финансирано от вноските на всички работодатели, за да се гарантира достатъчен доход на семействата, които като цяло не разполагат с такъв, а в някои случаи като социално подпомагане, тъй като както размерът на самата добавка и доходът, който се взема като критерий за отпускането ѝ се увеличават по отношение на семействата, нуждаещи се от по-силна закрила, които включват лица, засегнати от увреждане или ненавършили пълнолетие деца в затруднено положение.

Разграничението обаче не изглежда да е от значение за запитващата юрисдикция, според която при всички положения става въпрос за мярка, попадаща в обхвата на разпоредбата на член 12, параграф 1, буква д) от Директива 2011/98/ЕС.

- 8 От обстоятелството, че законът отдава на членовете на семейното ядро основно значение в структурата на добавката и ги определя като главни ползватели на паричното плащане, на което има право носителът на възнаграждението или пенсията, се поражда тълкувателното съмнение, обосноваващо отправянето на преюдициално запитване: дали от семейното ядро могат да бъдат изключени членовете на семейството на чужденеца, но не и членовете на гражданина на страната, когато тяхното местопребиваване вече не е в Италия и няма условия за реципрочност със страната на произхода им, след като се вземат предвид и целите на Директива 2011/98/ЕС, посочени в съображение 20: „[...] Правото на равно третиране в посочените в настоящата директива области следва да се предоставя [...], включително членове на семейството на работник от трета държава, които са приети на територията на държавата членка в съответствие с Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември 2003 г. относно правото на събиране на семейството“ и 24: „Работниците от трети държави следва да се ползват от равно третиране по отношение на социалната сигурност. Освен това настоящата директива не следва да предоставя права в случаи, които попадат извън приложното поле на правото на Съюза, като например по отношение на членове на семейството, пребиваващи в трета държава. Настоящата директива следва да предоставя права само по отношение на членове на семейството, които се присъединяват към работници от трета държава, за да пребивават в държава-членка на основание събиране на семейството, или на членове на семейството, които вече законно пребивават във въпросната държава членка“.

- 9 До този момент Съдът на Европейските общности се е произнесъл само по случаи, при които както носителите на претендираните права на социална закрила, така и цялото им семейно ядро пребивават трайно в държавата

членка или са се преместили от една държава членка в друга. Ето защо на поставения преюдициален въпрос не е даван отговор до този момент.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ